

EDINOST

Glasiló slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«

»EDINOST« izhaja vsako sredo; cena za vse leto je 4 gld. 40 kr., za polu leta 2 gld. 30 kr., za štiri leta 1 gld. 20 kr. — Posamezne številke pri upravnistvu in po trafikah v Trstu se dobivajo po 8 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Upravnistvo »vía Zonta 5«.

Vsi dopisi se pošiljajo Upravnistvu »vía S. Lazzaro« Tip. Huala; vsak mora biti frankiran. Rokopis brez posebne vrednosti se ne vrača. — Izcerati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Vabilo in prošnja.

Z današnjo številko pričnemo drugo poluleto. Pozivljamo naše prijatelje, naj naročnino za II. poluleto takoj pošljejo, in dolžnike, naj zaostalino hitro poravnajo, da se jim pošiljanje lista ne ustavi!

H krati uljudno vabimo, naj se nam obilno novih naročnikov oglasi.

Upravnistvo »Edinosti«.

Zapisnik

XXV. občnega zbora polit. društva »Edinost« za Primorsko v Komnu dne 26. junija 1881.

Predseduje: g. Ivan Nabergoj.

Zapisuje: V. Dolenc.

Vlado zastopa: gospod c. kr. okr. komisar Schafenhauer iz Sežane. Nazočih v začetku 45, kesneje do 62 udov in neudov.

Predsednik Nabergoj odpre občni zbor ob 4^{1/2} uri pop. s primernim pozdravom, spominjajoč se še posebno zadnjega potovanja Nj. visokosti cesarjeviča Rudolfa, ki je prav pri tej priliki pokazal, da ljubi vse avstrijske narode enako in da spoštuje njihove pravice, kajti govoril je v Trstu in drugod s slovenskimi deputacijami po slovensko in sploh javno pokazal svojo simpatijo do Slovencev in ker ni bilo po tem dogodku več društva zbranega, treba, da se ono danes spominja tega znamenitega dogodka. Konečno vabi zbornike, naj v znamenje ljubezni in udanosti do cesarske hiše vstanejo in zakličejo 3kratno živio. — To se zgodi z veliko navdušenostjo.

Predsednik naznani, da bode o prvej točki: »Ljudska šola« poročal gosp. A. Leban, vrhovni učitelj v Komnu, kateremu da besedo: G. A. Leban govori blizu tako-le:

O ljudskem šolstvu.

Vsak narod, ki hoče napredovati, mora sloveti na dobri podlogi. Prava podloga vsakega naroda je učenost, ta vodi tudi do blagostanja. — Zgodovina nas uči, da so uže stari narodi skrbeli za primerno odgojo svoje mladine, tako na pr. so skrbeli stari Spartanci, da se je njih mladina telesno in duševno odgojevala. Njih po-

stave, katere je dal Likurg, zahtevale so, da mora mladina šolo obiskovati.

Takoj po rojstvu so Spartanci morali svoje otroke prinašati posebnemu starešinskemu odboru, ki je novorojeno dete ogledal. Krepkega in zdravega dečka so takoj vpisali mej državljane ter ga izročili materi, naj ga goji do sedmega leta. V sedmem letu so zdravi dečki morali zapuščati očetovo hišo in so se jemali v javna gojišča, v katerih so se do dvajsetega leta na državne troške gojili itd. Tudi špartanske deklice so se gojile. Ostale so sicer tudi po sedmem letu doma pri svojih materah, vendar so se urile v telovadbi in drugih učenostih. Vsled take odgoje je bil špartanski narod tudi zdrav in čil narod. Tako in jednako odgojo nahajamo tudi pri drugih narodih. Dandanes pa je uže vsaka država sprevidela, da more le z dobro vredenim šolstvom napredovati — v duhu časa; — da more dospeti do vrhunca moči in slave.

Tudi naša Avstrija je sprevidela, da je šolstvo tisto središče, okolo katerega se vse suče. Uže prej, a posebno za časa Marije Terezije, predručilo se je mnogo v naši državi pri šolstvu. Stoprv pod vlado našega presvitlega cesarja Fran Jožefa I. je pa šolstvo ukrenolo novo pot.

In zares, ko je Fran Jožef I. dné 2. dec. 1848 nastopil, bilo je naše šolstvo še v slabem, jako slabem stanu. Šolska postava, ki je bila l. 1805 izdana, bila je še vedno veljavna. Po istej postavi je bila v vsakej fari tako imenovana »trivijalna šola«, a v mestih pa »normalna« ali »glavna šola«. — Nadzoroval je šole v vaseh g. župnik, v okraju pa je bil g. dekan okrajni šolski nadzornik. — Vse šole je pa nadzoroval vrhovni šolski nadzornik in ta je bil kanonik, ki je imel svoj sedež pri škofjstvu. Predpisani predmeti ljudske šole so bili: krščanski nauk, čitanje, pisanje, računstvo. Na glavnih šolah se je poleg tega še učilo: pravopisje, spisje, slovnica. Tisti, ki so želeli prestopiti v srednje šole, dobivali so poduk o čitanju in pisanju latinskih besed. Keđor je hotel postati učitelj trivijalnih šol, šolal se je tri mesece na preparandiji, isti, ki je hotel biti preskušeni za »glavne šole«, učil se je šest mesecev. Skušnja se je vršila pred višjim šolskim nadzornikom in dotičnim učiteljem. Učitelje trivijalnih šol je imenovalo škofjstvo, one glavnih šol pa na predlog škofjstva deželna vlada. Učiteljevi dohodki so bili kaj pičili; navadno so bili napotjeni na biro in tako

imenovani »šulgeld«. Glavni učitelji so uživali pokojnino, oni trivijalnih šol pa ne. Zadnji so imeli le pravico v svojej starosti zahtevati »gehilfa« (podučitelja). Podučevalo se je skoro izključljivo v nemščini — v jeziku otroku neumljivem.

To je kratek obris šole stare dobe. Iz tega je razvidno, kako slabo se je ta čas še za šolstvo skrbelo. Učitelji so bili navadno organisti, mežnarji itd. Gledalo se je bolj na to, kako je orglaril in mežnaril, šola je bila zadnja reč. Znotranja oblika šol je bila žalostna. Ni bilo učnih sredstev, knjige niso zadostovale; poduk je bil le mehaničen, brez vsake podloge. Podučevalo se je proti vsej zdraver pedagogiki. Učilo se je v nemščini, na pamet nerazumljive besede. Na razum se ni gledalo, saj je stalo v šolske postavi pisano: »In Trivialschulen soll hauptsächlich die Gedächtniskraft und erst in den Hauptschulen die Urtheilskraft der Schüler geübt werden.« Ta čas je bilo še šolsko obiskovanje neredno in slabo. Šolska postopja so bila nezdrava in nezadostna. Tako je bilo šolstvo do leta 1848.

Ko je nastopil naš cesar, začela je druga doba. Presvitli cesar je delal na to, da se je šolstvo povzdignolo. Nastavilo se je novo naučno ministerstvo. V učne načrte so sprejeli tudi druge predmete. Skoraj vsaka šola je dobila učna sredstva, in pa bukvarnice; a kar je najtehtnejše, to je, da se je začelo podučevati v materinem jeziku. Za nadaljno naobraževanje učiteljev so se uvedle učiteljske konference in izdajali so se šolski listi. Dne 18. julija 1848 je prevzel grof Leo Thun naučno ministerstvo. V ministerstvu so sedeli možje, ki so delali mnogo za razvoj šolstva (Helfert, Krumholz, Hermann). Glavna naredba ministerstva je bila ta, da se je pripravila razširila na dve leti. Imenovali so se posebni učitelji za učiteljska izobraževališča, uvedle so se 4razredne glavne šole, spodnje realke, razširile »trivijalne šole« v večrazrednice, organizirale so se srednje šole in učiteljske plače. Zaloga knjig na Dunaju je postala državna, oskrbovanje tega zavoda je prišlo v znane strokovnjaške roke.

To se ve, da je bilo tudi sedaj še šolstvo pomanjkljivo, a korakalo se je korak za korakom naprej. — L. 1855 je bil tudi napredek iz različnih uzrokov na malej stopnji. Pa bližala se je nova doba. Dne 2. marta 1867 se je osnovalo novo ministerstvo, katero je bilo za šolsko dobo najzna-

menitnejše. L. 1860 do 1869 se morejo imenovati leta — metamorfoze.

Z oktoberskim diplomom l. 1860 in febr. patentom l. 1861 je dovolil presv. naš cesar Fr. Jožef I. svojim narodom ustavo, največji dar, kateri more vladar dati svojim narodom, — Cesar je dajal odsele postave po sklepah državnih zastopnikov. Vsled te ustave so državni in deželni zbori po potrebi snovali postave, katere so razvijale državno in socialno življenje. Tako je postala Avstrija moderna država, na katero sme vsak pravi Avstrijec ponosen biti. — Dne 21. dec. 1867 je mili naš cesar sankcioniral novo šolsko postavo, katero je državni zbor izdelal. Država je dobila od te dobe šolske vajeti v roke. Tako se je šolstvu prikazala mila zvezica boljše bodočnosti na avstrijskem šolskem obnebu. To je dogodek, ki bode še zlatimi črkami vpisan v zgodovino avstrijskega šolstva na veke.

S postavo od 25. julija 1868 se je šolstvo vedno bolj in bolj uredilo; dalo se je cerkvi, kar je cerkvenega, a državi, kar je državnega. Vodstvo šol pa je dobila država v roke.

V kroniko avstrijskega šolstva se sme pa posebno zabilježiti še zlatimi črkami 14. dan meseca maja leta 1869. Ta je bil prvi spomladanski dan vsakemu pravemu Avstrijeu. S to postavo je postala šola to, kar mora biti, t. j. pravo odgojevališče in izobraževališče avstrijske šolske mladine.

Od te dobe se je začela šola vedno bolj sploštevati; naobraževanje se je povzdignolo; učitelji so lahko svobodnejše dihali; šolska mladina je začela rednejše šolo obiskovati. V učne načrte so se uvedle realije, katere vplivajo na plemenitenje otroškega srca, na razvoj značaja in sploh na izobraženost, katero dandenes vsak bolj ali manj potrebuje. Šolsko nadzorstvo se je uredilo. Uvedli so se šolski sveti, kateri imajo nalogo paziti na to, da se šolska postava izvršuje. Učiteljsko izobraževališče se je razširilo na 4 leta. In zares ni to preveč, če se pomisli, da je učitelj voditelj in gojitelj mladini, gojitelj narodu. Učiteljski stan je dobil svojo veljavo, da prej še nikdar ne take. To se ve, da je imelo sedaj šolstvo različne boje, katerih tudi sedaj ne manjka in tudi v obče manjkalo ne bode. Pa vsi napadi so bili vsled stanovitnosti našega vladarja brezuspešni. Saj nam še sedaj doné po ušesih besede, katere je izustil naš presv. cesar dné 15. maja 1869 v svojem pre-

Podlistek.

Delo sv. Cirila i Metoda.

V spomin 5. julija 1881.

Spisal Jaromir Volkov.

I.

(Dalje.)

Car se v tej preimennitnej stvari posvetuje v zboru carigrških razsvetljenih mož. Zbrani dostojanstveniki i modrijani se izrekó za brata Cirila i Metoda. Sam car ju nagovarja, naj sprejmeta ta krščanski posel, rekoč: »Glejte, slovanski knezi me prosijo, naj jim pošljem učiteljev; vidva sta za to delo najsposobniša.«

Ciril i Metod sprejmeta ponudbo ter postaneta slovanska učitelja i blagovestnika.

Car Mihajil, iskreni prijatelj Cirilu i Metodu, predstavi ju moravskim poslancem. S temi pa se je dogovorilo, da ostanejo toliko časa v Carigradu, da bode za odpotovanje vse zagotovljeno i prirejeno.

Zapisano je dalje: »Ko je bilo veliko slovansko delo l. 862 dokončano, sam carigrški patrijarh z vsem svojim cerkvenim zborom, v pričó carja i njegovih prvih dvornikov, opravi božjo službo v zahvalo i dober uspeh; — Ciril pa, posvečen v vladiko (tacega so slovanski knezje tudi prosili), otide z bratom i učenci v slovanske zemlje.«

Zaradi prevažnega posla je tudi nujno trebalo imeti vladiko, da je mogel svoje učence, katerih je mnogo potreboval, posvetiti v duhovski stan; opravljati druga cerkvena opravila, samemu vladiku podređena; i slednjič, da je krščansko delo teh učiteljev i blagovestnikov na ljudstvo sploh vspešno i blagodejno uplivalo.

Ciril, ki je od l. 855 do prihoda moravskih poslancev s pomočjo svojega brata v samotnej tihej celici z veliko marljivostjo sestavljal Slovanom nova pismena in vtemeljeval našemu jeziku pravopisna i gramatikalična pravila; Ciril, ki je dozđaj z neutrudljivo marljivostjo prelagal sv. blagovestje i druge liturgične knjige iz grščine na slovanski jezik; dovršil i priredil je slednjič vse drugo, kar je bilo pri bogoslužbenih opravilih i cerkvenih obredih neobhodno potrebno. Da je pa bila vsa cerkvena oprava odlično izvršena ter s zlatom i srebrom bogato obložena i po šegi grškega obreda okrašena: za to so skrbeli grški car, carigrški patrijarh i še drugi cerkveni i posvetni prijatelji bratov Cirila i Metoda.

Iz tega se vidi, da se v l. 855 do 862 začenja slovanska literatura, porojena iz krščanskega semena i započeta od dveh veleprosvetljenih solunskih, oziroma slovanskih bratov. Če tudi se je uže v Hironimovej dobi kaj malega v slovanskem jeziku z glagolico napisalo, o čemer pa nemamo več nobenega gotovega izvestja, vendar sta Ciril i Metod po vsej pravici začetnika naše literature.

Ta slovstveni začetek našega jezika pa ima po svojem bistvu i svojstvu tako temeljita pravopisna i gramatikalična pravila, da še zdaj na njih slone vsi sedanji slovanski jeziki. Prav na tem prvotnem jezikovnem temelju vzraste vseslovanski jezik

ter združi malo po malo vse naše jezikove sile v jedno samo jezikovo sredotočje.

Nemci imajo po dr. Firmenichovih poročilih 505 (pet sto i pet) narečij, vendar so se zjediniili v glavnem saksonskem govoru. Slovani pa nismo v svojih narečjih tako zelo razcepjeni. Po razvrstitvi pokójnega A. Hilferdinga, znanega jezikoslovca, imamo Slovani le sedem glavnih govorov: ruski, bolgarski, srbohrvaški, slovanski, češki, srbo-lužiški i poljski. Naša jezikova edinstvo se bode razvijala po naravnem potu, k ljubi vsem našim verskim, političnim i pravopisnim oviram. Ako zdaj pišemo v različnih narečjih, utrjujemo i množimo s tem le jezikovo bogastvo.

Ko je bilo vse pripravljeno, odpotujeta brata Ciril i Metod z mnogobrojnimi učenci i knežimi poslanci v slovanske zemlje, veliko Moravijo, vzešši seboj prevedene slov. liturgične knjige, podarjene cerkvene dragocenosti, pripročilno pismo i darove carja Mihajila za kneza Rastislava.

Ko vsa omenjena družba srečno dospé na Moravsko, kreneta brata Ciril i Metod z svojim spremstvom naravnost v Velegrad, knežje stolno mesto. Knez Rastislav ju sprejme jako slovesno. Ves knežji dvor, prvi kneževi činovniki (uradniki) i velika truma ljudstva gre imenitnim prihodnikom naproti. V Velegradu so se ohajale vsled tega veselega dogodka velike slavnosti.

Ciril i Metod nista prišla, kakor navadno misijonarji, v priprostej obleki; brata Ciril i Metod sta dobro vedela, da je prvi vtisek na ljudstvo za njiju delo velike važnosti. Stopila sta pred kneza i njegovo ljudstvo z vsem spremstvom v sijajnej dragocnej opravi. A to sta tudi prav lahko storila, kajti vzela sta seboj iz bogatega Carigrada vsega v obilici; podpirala ju je pri-

stolnem govoru: »Želimo in upamo, da šola prinese domovini ono znanstvo in blagostanje, ki državo osreči«.

In tako, gospoda moja, se šolstvo od dneva do dneva bolj razveta. Povsod — vsaka vas ima svojo šolo, svojega učitelja. Vsi so zadovoljni, da se njih mladina uri in vadi v znanostih in krepostih. Tedaj, gospoda moja, da bode šolstvo bolj napredovalo in se razvijalo, stavim to le resulucijo:

Delajte vsi skupaj na to, kolikor je vam mogoče, da bode šolska mladina marljivo šolo obiskovala, kajti le iz marljivega šolskega obiskovanja se more roditi pravi sad. Delajte vsi župani, starešine, duhovniki, udje šolskih svetov itd., po zmožnosti na to, da postane šola pravo poprišče, kjer se naša mladina uči sukati uma svitile meče. Glejte, da odpravite povsod, kolikor je vam mogoče, ovire, ki se stavijo šolstvu v bran. Tako bode mogoče, da naša šola — sedaj še mlado drevesce, vzraste do mogočne velikanske lipe. Nje korenike bodo globoko poganjale, veličastno se bodo razvijale nje mogočne veje, v njih bodo gnježdile: vera, omika, blagostanje, ljubav do domovine, pravi patriotizem, značaj.

Le tako svojo hvaležnost pokažemo našemu presvitl. cesarju Fran Jožefu I., očetu nove šole, katerega Bog poživi še mnoga leta! (Živio! živio! živio!)

Ta govor je bil sprejet simpatično, le povdarjali so nekateri, da so bremena za šolo nekoliko visoka, v ostalem pa je obveljala skoraj soglasno resolucija, katero je predlagal g. Leban.

S tem je bila dovršena prva točka in predsednik naznanil, da bode govoril o drugi točki g. A. Stok, župan in e. k. poštar iz Dutovelj.

(Dalje prihodnjic.)

Konečni odgovor dopisniku v „Slovenskem Narodu“.

V štev. 144 »Slov. Naroda« skuša tržaški dopisnik opravičiti svojo hudobno bedarijo, h kateri mu je »Edinost« št. 24 in 25 uže posvetila. Revče — si tacuisses — philosophus mansisses. — On nekam sramežljivo brblja, da se odgovor v »Edinosti« obrača le zoper njegovo osebo, a da ne oporeka stvari. Kar zadeva njegovo osebo, za-njo pač malo maramo, kajti v očeh onih, kateri jo poznajo od bliže, jako je majhna in radi se je ogiblamo tržaški Slovenci, a ne sme se čuditi, če ta pot jemljemo ozir na-njo zaradi onih kukavičnih jajc, katere je znesla v »Slovenskem Narodu« in v »Soči«. O kokoših znamo, da kokodakajo, ko so jajce uže znesle, a naša tržaška kukavica ima navado svoj zleček uže poprej naznanjati in nepremišljeno proti vsakemu, kedor poslušati hoče, na veliki zvon obešati, kar potem — v časnike piše. Po tem takem pač ni težko spoznati dopisuna. Nam je tudi vse jedno, naj je pisal oni zleček planet, ali kak njegov trabant, slabo, grdo in nepošteno je bilo. Mi samo prašamo dopisnika, ali je to stvarno, ako kedo govori in piše zaničevalno o društvu in listu »Edinosti« in o njé odbornikih, ako se strastno zadira v neke 3 »matadorje«?

Ali ni bil dopis v številki 129 »Slovenskega Naroda« najstrastnejši napad na 3 znane osebe, na društvo in list »Edinost«? — Kedor hoče stvarno in dobrohotno pisati, piše drugače, on podučuje z lepo besedo, a ne žal. A

mi vemo iz dobrega vira, da ima ta gospod par delalnih mož od »Edinosti« na želodcu in baš tema je hotel dati brco. Tako pišejo le oni, ki hočejo pod krinko brezimnosti zlivati svoj grenki žolč. O, mi predobro poznamo v Trstu može, ki so v času pri dveh ali treh trabantih in tam, kjer jih še ne poznajo od bliže; mi poznamo človeka, ki v svojej jezuitskej skromnosti druge ljudi obra na vse mogoče načine, če je treba, piše celo anonimna pisma proti takim ljudem, katere on imenuje svoje prijatelje. — To ti je prava pravcata tercijalka, ki nedolžno proti nebu gleda, kadar obra ljudi po mestu in čenča, za kar je ta človek ob svojem času prav v »Slovenskem Narodu« dobil prav dobro po zobeh od možaka, kateri mu je očitno pokazal svoj obraz in se ne skriva, kakor on. Mi prašamo, ali ni to tista skromnost, s katero se baha tercijalka, katere se noče vrivati, kakor drugi grešniki, v posvetne reči, pa se vendar vriva, pa še na kak nepošten način? Ali ne vidi čitatelj v dopisu iz Trsta v »Slov. Narodu« pravi original farizejca, ki pravi: »Jaz nočem v društvo onih grešnih colnarjev«?

Če primerja čitatelj našo obrambo napadom v »Narodu« in »Soči«, ali ne vidi precej, da so bili v onih listih ljudje naše stranke javno napadeni in da je v onih dopisih čista osobnost, kar pa v naši obrambi ni, kajti mi smo trdili in še trdimo: naj je pisal planet ali naj so pisali trabantje*, perfidno osobno natočevanje je bilo, in dokaz, da dotični dopisnik išče blata, v katerem se dobro čuti; kajti »post festum« je šel na delo in iskal v vseh kotih, da si je napravil potrebnega blata, s katerim je hotel nametati njegove antipatijske.

No, pa če se šteli tako skromnega rodoljuba, takega »vir integerime«, takega dobrega človeka, bogme, zakaj pa s takim veseljem svetu naznanja, da ima polit. društvo »Edinost« smolo itd.? Da bi to bilo tudi v resnici tako, ali je lepo veseliti se nesreče drugih, ali je lepo društvo, ki vendar še največ dela za Primorske Slovence, tako grčiti in poniževati? Ali ni bilo po tem tacem vse, kar je dopisun poročal v »Narod« in morda kak njegov duševni sorodnik v »Soči« osobno natočevanje?

Kar pa zadeva stvari, svetujemo vsem našim čitateljem, naj primerjajo naš članek v »Edinosti« z onima dvema dopisoma v »Narodu«. Z dobro vestjo trdimo, da smo zavrneli vse ugovore dopisnikove po vrednosti in pobili v prah njegove napade, razven če je morda njemu ljubša osoba dr. Milaniča, katerega hvaljajo »irredentariji, nego Rablja, katerega hvali »Triestec«. De gustibus non est disputandum — habeat suum Milanič.

Kaj pa je nam dopisun odgovoril na prašanje, zakaj je se svojo modrostjo tako pozno prišel na dan in se ni oglasil pred volitvijo? Nič, molči mož, kakor tat v kašči in prav s tem potrjuje, da mu ni bilo za stvar, ampak za osebo. Dopisun pravi v drugem svojem napadu, da smo poprej očitno priznali, da je bil uzrok

* Trabanta zovejo tudi beriča. Ured.

Kakor sem slišal jaz, ta gosp. dopisnik piše tudi ob ovaških Vaših spisih. — Ne vem zakaj, a to je še celo meni znano, da oni dopisnik celo dr. Bizjaku dela prijazni obraz, da vlača na uho direktno in po svojih trabantih in potem v listih ovaja, pa po svoje. Saj piše, da vo kaj odborniki »Edinosti« tajno sklepajo, ali ne priznava s tem, da nima vse dobre lastnosti »špiceljas«. Pa tudi to sem slišal, da zadnji dopis je v resnici pisal nek trabant. O che furbi! — Bepo, stavec.

Bizjakove nepotrditve privatne in ne politične naravi; a da smo potem v istem članku nedosledno trdili, da je B. politično umorjen. To pa ni res. Mi smo le rekli, da bi bilo ravnanje dopisnika tudi potem zlobno, ako bi bil dr. Bizjak tudi zasužil ono kazen. Kde je torej nedoslednost in protislovje z onim stavkom, kder trdimo po razložitvi vseh fakt, da so dr. Bizjaka politično umorili mestni očelje?

Kar se tiče prijateljstva z dr. Bizjakom, javimo, da z njim nisimo imeli nikoli nobene dotike in da o njem sodimo nepristransko na podlogi fakt, na podlogi javnega mnenja v italijanskem taboru, katero mnenje dokazuje stališče irredentovskih listov o tej zadevi. Kar smo javili o dr. Bizjaku, vse to se je godilo z njegovo vednostjo in dovoljenjem in v dokaz, da ono, kar bi se moglo v skrajnem slučaju očitati dr. Bizjaku, ni moglo uplivali ne njegovo nepotrditve, ako ni bilo zraven politične tendence. Gledé zadreg, za katere se dopisun briga, namesto društva, v katero se noče mešati, naj mu služi to le: 1. Volilci V. okraja so uže sklenoli, da volijo zopet dr. Bizjaka. 2. Predsednik društva »Edinosti« je uže bil pri namestništvu o Bizjakovej zadevi in tam se mu je odgovorilo, da so vso reč poslali na Dunaj, da pa stvar, kakoršna je bila, obsojujejo; a da zdaj ne ostaje drugega, nego da vlada razpusti mestni zbor, to bi se tudi morda zgodilo, da ni uže prav blizu čas, ko bodo razpisane redne nove volitve v mestni zbor. Vlada bi morala, ako bi pritrjevala zboru, precej razpisati novo volitev za V. okraj; a gotovo je ne razpiše do prihodnje redne volitve, in s tem pokaže, da obsojuje ravnanje večine mestnega zbora. 3. Kako bode sodil novi zbor novo volitev 5. okraja, tega denes ne more znati nihče; mi pa še vedno trdimo, da bi Lahoni delali neprilike vsakemu slovenskemu advokatu, kateri bi se usmelil slovenski jezik braniti pred vsemi uradi v Trstu. Neresnično je torej, kar trdi dopisun, da se politična »Edinost« ne briga za dr. Bizjaka in to zavrača vse njegove trditve, s katerimi je zopet hotel blatiti društvo »Edinost«, ki se pri vsakej priliki giblje in po mogočnosti in sredstvih zadosti dela za slovenski narod na Primorskem; to mora priznavati vsak pošten rodoljub. Tudi to ni res, da se dr. Bizjak ne poteza za-se; on je, kakor nas zagotavlja, vložil tožbo zaradi dopisov v »Narodu« in »Soči«. Laž je tudi to, kar govori dopisnik o prvem sklepu odbora »Edinost«; trabant je šel na led, ni dober volun.

Konečno odbijamo neresnico, da bi bila »Edinost« dr. Abramovo volila kako kandidato. — Gosp. dr. Abram je prestalen značaj, da bi se bil dal vsiljevati stvar, o katerih ni sam prepričan. — Kandidato mu je vsililo ravnanje nasprotnega kandidata, kar je dr. Abram sam objavil v »Edinosti«.

Dopisun trdi, kakor bi on bil se svojim dopisom provzročil, da je »Edinost« natisnola Tonklijev govor. Tudi to ni res. Odbor »Edinosti« je uredništvu naročil, naj priobči Vitezičev in Tonklijev govor. Vitezičev govor je poslovenilo iz stenografičnega zapisnika, Tonklijevega pa ni moglo, ker ga v izvorniku ni moglo dobiti; zato je prišel na vrsto najprej Vitezičev, i še je za njim Tonklijev govor, vzet iz družega slovenskega časnika. I tudi ta je bil uže stavljen, predno je g. dopisun v »Narodu« zabobnal; zaradi premoznega gradiva pa je bil odložen. Dopisnik trdi, da ima »Edinost« dosti prostora; naj se potruži v tiskarnico, ali k uredništvu,

pa se prepriča, da imamo za vsak list preobilo gradiva, če misli, da smo tako nepošteni, da se v listnici bahamo. Dopisnik s to i tacimi trditvami kaže jasno, da je zavistnik i grdun, ki hoče v slabo ime spraviti in zatreti društvo »Edinost« »papirnato« »Edinost« in vse, kar se na Primorskem v resnici trudi za slovenski narod.

Menimo, da to zadostuje dopisunu v »Narod«. »Soči« pa to le: Ona si domišlja, da jo kličemo na očitno spoved. Ne utegnola bi slaba biti! Volk, ko je v Rim hodil, trgal je sama žrebeta, ko pa se je vračal, tudi kobile, pravi pregovor. Ako se v katerem kotu kak zadušeni učenjak nekoliko pošali, nas to prav malo briga — mi delamo za narod. Sicer pa ni treba, da bi se »Soča« zaradi naša oblačila v oblačilo pokornika; toliko usmiljenja imamo uže z bližnjim, da »Soči« ne želimo, da se še enkrat tako ponižno pokori, kakor se je pokorila goriskim lahomom; in boljše je, da se pokori domačim, nego pa lahomom. —

Da pa bi kedo ne mislil, da je vse, kar pišemo, le mnenje uredništva, javljamo, da odgovarjamo vse to v imenu tudi odbora »Edinosti« in po njegovem sklepu, kateri odbor je s tem solidarn, kar je g. Trobec delal gledé volitve v V. okraju.

Dopisi.

Iz Dolenjega Zemuna pri Ilir. Bistrici.

Predraga i vrla »Edinost«, dovolj, da ti poročim o shodu kmetovalcev i drugih unetih mož za zboljšanje na Pivki skoro propadlega kmetijstva. Slical ga je dobro znani in uneti gospod vodja deželne sadjerejske in vinarske šole na Slapu 26. maja v Postojno.

Na njegov klic po »Novicah« sem se vzdignol zjutraj iz Bistrice z našim e. k. okrajnim predstojnikom gosp. Z. Štrucej-em v Postojno. Na potu sva se pomudila v Hrenovcih, kder sva bila jako gostoljubno sprejeta. Po sv. maši nama je razkazal preč. g. dekan Šterbenec izgledno svoje gospodarstvo. Ne bom tu natančno popisaval jako krasnega gospodarskega poslopja, lepe živine, čebel, mladih drevesc iz slapske šole itd. le to pravim, da se malo kde nahaja tako vrejeno gospodarstvo, kakor tukaj. Po kosilu sva šla z vis. čast. gosp. dekanom v Postojno, kder je na gospod Doksatovem vrtu uže lepa družba bila zbrana, nad 80 osob. Mej njimi tudi za naš napredek uneti gosp. e. k. okr. glavar Globočnik. Ko smo bili vsi skupaj, pozdravil je zbrane č. gosp. Hofsteter, postojnski dekan, v imenu kmetijske podružnice i v daljem govoru pojasnil pomen denašnjega privatnega i jmenitnega shoda za vso Pivko. Gosp. govornik se zahvaljuje za toliko obilo vdeležitev denašnjega shoda, kateri je bil tako potreben, da se vsaj nekoliko odvrne selanja beda od Pivčanov, da se jim priskoči na pomoč, da kmetijstvo popolnoma ne propade. Potem poprimo besedo gosp. vodja slapske šole R. Dolencec, ter v jedrnatem i izvrstnem obširnem govoru poudarja, da bi se zatrtemu pivškemu kmetijstvu priskočilo na pomoč. Prva potreba bi bila, da bi dober kmetiški učitelj potoval od vasi do vasi i tam vabil boljše posetnike, ter jim razlagal, kako imajo v prosepah kmetijstva delati. Treba, da se uvede umna živinoreja, sadjarstvo i kmetiška obrtnija, brez katere ne more noben narod obstati. Navajal nam je čast. govornik v vzgled razne dežele v obziru unnega kmetijstva, posebno Laško, Češko, Moravsko, Avstrijsko, itd. Dalje je priporočal napravo tovarne za sladkor, ker je prav Pivka za to najprimernejši kraj, i

tem grška svetna i cerkvena oblast. To je pa tudi zahtevala v istej dobi čast slovečih Grkov. Pripoveduje se, da je bila bogoslužbena slovanska knjiga prekrasno v zlato okovana, da je imela zlata i dražih kamenov, kolikor carjeva krona. S kratka: prihod sv. Cirila i Metoda v Velegrad na Moravsko l. 863 je bil kraljevsko slovesen.

Pričela sta narod učiti božanski nauk i služiti liturgijo v slovanskem jeziku. Ta divna vest pa se je bliskoma raznesla i veselo odmevala po vsej Moraviji i sosednej Panoniji daleč tja čez tih Dunav. Božja beseda se je ljudstva prijemala, ker se je v domačem jeziku učila; sreč se je omilila slovanska služba božja s prelepimi cerkvenimi pesmami: »Bože pomiluj nas!« itd. Povsod, koder sta hodila i narod učila, imela sta sijajne vspehe pri svojem delu.

V štirih letih sta obhodila vso Moravijo i tudi nekoliko Panonije. Z veliko marljivostjo zidata cerkve, pripravljata na duhovniški stan učence, katerih je za veliko moravsko državo mnogo trebalo; prelagata svete knjige na slovanski jezik, i tako širita mej naše ukaželno ljudstvo tudi pravo narodno omiko. Vse, kar sta govorila i učila, imelo je pri ljudstvu čudovito moč. Vse, mlado i staro, ubogo i bogato, drenjalo se je k Cirilu i Metodu, ter ju uže takrat kakor svetnika čestilo.

Temu božjemu delu nasproti pa vstanejo hudi sovražniki; kolikor bolj se je širila sv. bratov slava, toliko bolj je rastla nevoščljivost.

Nemški i latinski škofje, »erzpriestariji« i drugi njihovi pomagači, polni zavidljivosti, togoté se i preté sv. Cirilu i Metodu. Ali vse njihovo pretenje je bilo zaman. Ko so se prepričali, da so Slovonom popolnoma omrzeli, da narod ne mara za nje i nji-

hovo nemško, oziroma latinsko besedo; in ko vidijo na drugej strani splošno narodovo navdušenje za sv. Cirila i Metoda, ter njihju vspešno delo: vrnó se ti vsiljeni božji služabniki iz Moravskega nazaj v nemške zemlje, maščevanje v prsih noseč.

Tu je treba omeniti, da so bili v istem času naši slovanski knezje še v vsem zložni ter od Nemecev neodvisni. Sv. Cirila i Metoda so zjedinjilnimi močmi v krščanskem delu na vso moč podpirali, da si prav s tem gospodarstvo svoje zemlje še bolj utrdijo. Ker pa so Nemeči uže davno si prizadevali, da zadobé nadvlado v slovanskih zemljah, in zdaj videli, da se na Moravskem svetna i cerkvena oblast tesno veže, tedaj moč slovanske države krepí, nemški vpliv pa ugaša; zato so z učeli krščanski Nemeči Slovane sovražiti, in v zavisti jeziti se ter obrekovati sv. Cirila i Metoda, ker sta jim pot v slovanske dežele zaprla. Tudi nad mogočnim knezom i njegovim ljudstvom so zlivali svoje sovraštvo.

Od tega časa sv. Ciril i Metod nista imela več miru i pokoja pred nemškimi i latinskimi škofi, katerim na zlo pomoč so se pridružili še drugi posvetni mogočnejši. Najhujši sovražniki naših svetnikov i slovanskega obrednega jezika so bili škofje: Wiching, Alvin, Hermanrik i Hanno. Da je bil vzlasti Wiching človek maloprida, lahko sodimo iz tega, ker ga je pozneje, okoli l. 899, ko poševskega škofa metropolit Teotmar po cerkvenem pravu — celo iz službe odstavil.

Slovanska velika Moravija je bila Nemecem zelo na poti; zato so si prizadevali najprej slovansko cerkveno oblast na Moravskem uničiti, da bi mogli potem z mečem v roci raztrgati Rastislavovo obširno zemljo. Da so v resnici na to delali i svojo svrhu tudi dosegli, to nam kaže poznejša tužna zgolovina. —

K malu po smrti sv. Metoda je bila zatrta slovanska cerkev na Moravskem; po smrti mogočnega Svatopluka pa razbita velika moravska država.

Nemški i latinski škofje raztrosijo sami i po svojih služabnikih nesramno vest, da brata Ciril i Metod nista Rimu pokorna, da učita krivo vero, da se ne držita rimskih cerkvenih običajev, da služita liturgijo v slovanskem barbarskem jeziku, ko je vendar spodobno Boga slaviti le v treh jezicih: hebrejskem, grškem i latinskem. Da bi pa svoj hudobni namen gotoveje dosegli, napišejo vsakojake laži i zvižace o sv. Cirilu i Metodu, ter pritožbo pošljejo naravnost papežu v Rim.

Vsled tega sta bila poklicana l. 867 sv. brata na odgovor pred papeža v Rim.

Nemudoma nastopita dolgo pot. S seboj vzameta iz grščine na slovanski jezik preloženo sv. pismo stare i nove zaveze i vse druge liturgične knjige. Tudi si pridružita 50 svojih učencev, rodom Moravanov, v ta namen, da bodo pri slovanskej liturgiji odpevali, kderkoli se na potovanju mej domačim narodom pomude. Poleg tega pa sta tudi srčno želela, da te slovanske mladence v samem Rimu posveté v duhovnike i diakone. Sv. brata sta hotela namreč tudi s tem činom pokazati svojo pokorščino rimskemu papežu, če tudi bi jih bil sv. Ciril, ko vladika, lahko doma v duhovnike posvetil. Mej tem časom so ju nadomeščevali v cerkvenem opravilu doma starejši učenci, oziroma duhovniki, uže poprej od sv. Cirila v svečenike posvečeni.

Napačna je trditev nekaterih zgodovinarjev, da v onej dobi ni še bil sv. Ciril vladika, i da so njegove učence nemški škofje (strastni sovražniki slovanskega obrednega jezika) — v slovanske duhovnike posvečevali. (Dalje prihodnjic.)

prav dobro bi tudi shajala, le to je gosp. govornik poudarjal, da ne pojde tako lahko, posebno zato, ker manjka denarnih moči. Dalje nam je kazal naše sedanje žalostno stanje v kmetijstvu i kako se še držimo tralovratno nekaterih starih pogubnih nazadnjaških načel. Kazal nam je v svojem temeljitem govoru, kaj se ima opuščati, česa poprijemati itd. Da denašnji shod ne ostane le pri žetvi, zaključil, naj se izvoli odbor takih moči, ki bodo za to skrbeli, da se počne ozbiljno delo za kmetiško napredovanje.

Potem poprime besedo izvedeni i uneti prečastiti gosp. dr. J. Štrbenc ter mej drugim svetuje, naj se v to svrhu izvoli poseben odsek, na čelu naj mu bo zaslužni g. R. Dolencec, kar se je tudi zgodilo. V osnovni odbor izvoljene može je »Edinost« uže takno priobčila. Vse se je lepo vršilo, z nadejo na boljše prihodnost smo se povoljno razšli.

Naj še veselo dogodbo poročim, da je na čestitanje 10. maja presv. cesarjeviču Rudolfu o priliki poroke županijama Jablanice in Trnovo došel iz Prage v slovenskem jeziku ta le telegram:

•Načelnistvu občine Trnovo in Jablanice Kranjsko.

•Njegova cesarska visokost, cesarjevič naslednik, zahvaljuje se za lojalno voščilo, poslano o priliki njegove poroke in za izraz lojalnosti cesarskemu domu.

•Najvišji hofmeister njegove cesarske visokosti Bombelles.

V Bistrici i okolici se je 10. maja jako slovesno praznoval, v Jelovškovi prostorih je bil banket tak, da gotovo še takega ni bilo na Notranjskem; splošna zadovoljnost je bila.

Nadoslav.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Is Prage dohajajo glasovi o prepirih in pretepih nemških dijakov s českim prebivalstvom. Dijaci se demonstrativno vozijo po mestu z nemškimi barvami na čepicah; ne bilo bi se tedaj čuditi, da komu kri ne zavre; častno pa se mora omenjati, da česki listi soglasno slovansko prebivalstvo opominjajo, naj se drži mirno in rajše še krivico trpi.

Poslanca *Volski* in *Hausner* sta dajala volilcem račun o svojem delovanju. Prvi se je preveč oddalil od svojih rojakov; drugi je dejal, da ni bil zadovoljen z državnim zborom, dokler ni vstopil v ministerstvo Dunajevski, kateremu se imamo zahvaliti, da se je delo o zemljiškem davku izvršilo; tudi je treba, pravi, v gosposko zbornico več avtonomističnih elementov spraviti.

V *Hrvatskem* saboru je sekciji predstojnik rekel v imenu vlade, da je neresnično, da bi bil g. 66 nagodbe od leta 1868 falzificiran. Odbor sestavljen v ta namen, da preiskuje to zadevo, konstatiral je prilepljenja dotičnega teksta in pravi, da je to nekorektnost.

Slovanske romarje so povsod slovesno sprejemali; v Ljubljani so jih narodna društva pozdravila, lepi govori in navdušene pesni so kazale, kako srčno se Slovani ljubijo; gotovo bo vsak romar prišedši v svojo domovino v svojem krogu širil misel vzajemnosti slovanske.

Na *Reki* so razmere mej Hrvati in Ogrji tako napete, da se v hrvaškem saboru o tem toži, Hrvat neki svojega življenja ni več varen.

Vnanje države.

V *angleškem parlamentu* je rekel Gladstone, da je Franciji Anglija dala izgled pogodbo ciprsko; Angliji je bila ta pogodba sredstvo, s katerim bi se Turčija ruskega vpliva ubranila, pa ni dosegla svojega namena; sedanja angleška vlada, pravi Gl., sme zadovoljna biti s tem, kar je dosegla v korist pravice, svobode in svetovnega miru.

Na *Nemškem* zdaj agituje Bismarkov sin za nazore svojega očeta in nacionalcem prav gorke v obraz meče. Bismark zahvaljuje se Breslavskim dijakom na častitki izreka upanje, da vrne narodno mišljenje nemške mladine Nemčiji notranji mir.

Is *Rusije* prihaja glas, da je javno izvrševanje smrtnih kazni postavno odpravljeno.

Na *Bolgarskem* so zmagali pri volitvah prijatelji kneževi. »Agence Russe« pozdravlja z veseljem ta glas in se nadeja lepe prihodnosti za Bolgarsko, »Augs. Allg. Zeitg.« pa trdi, da se pri volitvah niso rabila sovsema dopustljiva sredstva.

Na *Turškem* se je začela tožba proti morilcem Abdul Aziza in končala s tem, da so Mithad-paša, Mahmud Damat-paša, Nuri Damat-paša, Fabri-bej, Alli-bej, Nedjile-bej, Mustafa Pehlivan, Mustafa Djezariri in Hadji Ahmed obsojeni na smrt. Tedaj Mithad-paša, v zvezde kovan bog slovanskih nasprotnikov, grd zločinec. Takih blamaž voščimo svojim sovragom iz srea.

V *Algeriji* in *Tuniziji* so se uprli domači rodovi Francozom; vodi jih Bu-Amema.

V *norveške* zbornici se je predlagalo, naj se kronprincu oženivsemu se 80000 aparate priloži; predlog ni obveljal.

Is *Amerike* prihaja glas, da je Francoz Guitau Garbielda predsednika severno ameriškanske republike napal in s puške smrtno obstrelil.

DOMAČE STVARI.

Potovanje slovanskih romarjev v Rim skoz Trst. 27. m. m. ob 5. uri popoldne došlo je s posebnim vlakom nad 700 romarjev: Čehov, Poljakov, Rusinov, Slovencev, Hrvatov v Trst. Na kolodvoru jih je sprejel odbor sestavljen iz vseh slovanskih društev v Trstu. G. Dolencec je pozdravil v imenu teh društev in tržaških Slovanov sploh voljo romarjev velečastitega gospo-la Štulca, prošta praškega, kateri je odgovoril po česko, da se srčno zahvaljuje v imenu romarjev za bratski sprejem in da ga veseli bratsko sočutje tukajšnjih Slovencev na skrajnej meji Slovanstva živčih, to mu je dokaz, da Slovanstvo v Avstriji napreduje in se krepeča. Po končanih predstavah raznih odličnih oseb so se romarji napolili v razna stanovanja, katera je zanje preskrbel omenjeni odbor. Zvečer ob 6^{1/2}, se je začel v dvoranah »Monte Verde«, banket, katerega se je vdeležilo kakih 500 oseb, mej banketom so se vršile razne napitnice v slovenskem, hrvaškem, rusinskem, poljskem in českem jeziku; mnogo odličnih Poljakov in Čehov je govorilo, posebno lepo sta govorila prošt Štulec in kanonik Stojalovski, ter krepko povdarjala slovansko vzajemnost. — Mej napitnicami je godel orkester velikega gledišča večinoma slovanske in pel je 40 mož močan zbor podpornega društva tržaškega prav dobro, tako sicer, da je petje naše goste kaj navdušilo. Mnogi gospodje so navzočim odbornikom čestitali in veselje izrazili nad tem, da se tukaj na skrajnej meji, kder bi po zunanjim uže vsak trdil, da je vse italijansko, nahaja tako čvrst slovanski življenj. Okoli polnoči se je še le razšlo društvo jako veselo in navdušeno. Drugo jutro so ošli Poljaki ob 4. uri s parobrodom »Jupiter«, Čehi, Rusini in drugi pa ob 8. uri s parobrodom »Maksimilijan« v Jakin. Zgoraj omenjeni odbor je pozdravil še enkrat na ladjah obe grupi. Presrečno so se zahvalili za bratski sprejem enj in drugi, posebno pa višji škof Sembratović, prošt Štulec in kanonik Stojalovski, kateri so bili vodje romarjev ter so povdarjali, da se nikoli niso nadejali kaj takega v Trstu. Reklil so tudi, da se večina zopet vrati skoz Trst in da se torej v 10 dneh najbrže zopet vidimo. Mej romarji so bile jako odlične osebe, več poljskih knezov in grofov, prelatov, državnih poslancev itd. Lepo je bilo videti te razne noše, posebno hanaške posestnike z rudečimi hlačami in modro kamizolo. Naši Italijani niso ravno tako zabavljali zoper te romarje; a židje, ti pa so se kar zvižjali. Kar smo z veseljem opazili, bilo je to, da je vsa reč bila sicer pobožna, a čisto slovanska. Vsi: Rusini, Poljaki, Čehi, Slovenci, Hrvatje poudarjali so pri vsakej priliki slovansko vzajemnost. Sv. Ciril in Metod sta bila slovanska apostola, ona sta ko taka uže delala za slovansko vzajemnost, Bog daj, da bi spomin na sveta moža vzbudil v Slovanih pravo bratsko ljubezen.

Slavnost slovanskih blagovestnikov sv. Cirila Metoda se bo praznovala v nedeljo pri sv. Jvanu. Ob 10 uri bo v farnej cerkvi slovesna sv. maša, katero bo stolni prošt brai, slovensko bode pridigal znan izvrsten pridigar in pelo se bode slovensko. Vabijo se vsa slovanska društva in narodnjaki, da pridejo v obilnem številu.

Imenovanje. Goriške okrožne sodnije svetovalec, g. Jožef Poljak, imenovan je svetovalecem višje deželne sodnije v Trstu.

Proslavljenje. Več Čehom je cesar podelil visoke ređe; dr. *Rieger* je bil proslavljen z redom železne krone 2. vrste, praški župan Skramlik je dobil komturni križ Fran- Jožefovega reda, narodnega gledišča stavbeni voditelj Žitek red železne krone 3. vrste, in še več družih je bilo proslavljenih.

Slovanska sv. maša. V Zagrebu so se mestni zastopniki po županu obrnoli do kardinala, naj jim dovoli na sv. Cirila i Metoda praznik, 5. julija, slovansko sv. mašo. Kardinal Mihalović odgovori, da on te oblasti nema, naj poprosijo papeža, da jim on dovoljenja dá. Slušali so ta svet in papež jim je res dovolil slovansko mašo.

Na čast sv. apostolov slovanskih Cirila i Metoda priredi tudi narodna čitalnica v *Idriji* na pristavi g. Leskovca slavnostno besedo. Program obsega *slavnostni govor*, deklamacijo, šaljivi prizor, petje, godbo, tombolo. — Čisti dohodek se obrne za Jurčičev spomenik.

Za Jurčičev spomenik je »Slov. Narod« nabral uže nad 1000 gl.

† **France Vodopivec**, profesor na goriške gimnaziji, umrl je zadnji četrtek po dolgej bolezni. Rajski je bil vrl rodoljub. Blag mu spomin!

Naš operni pevec, g. J. Noll je za prihodnjo zimo sprejel vabilo na kr. gledišče v Bukreš.

Gosp. vitez Vesteneck je siten kakor muha v soparnem vremenu. Ni dosti, da je uže tolikokrat bil oplazen z muhavnikom, še vedno sitnosti dela. Zdaj je vložil tožbo zoper dunajski časnik »Tribüne«, ker je pisal o lititskem oknopobijanji. Prav, da iz pravde tudi Dunajčanje zvedo, kako je ta človek »ehrenhaft« in »hochbelobt«, kakor sam sebe v tožbi hvali, in kako sposoben je za načelnika kranjske dežele, kar boče v šestih mesecih po trditvi njegovih pristašev, če se do tega časa svet narobe obrne.

Ljubljansko barje se vendar začne k malu osuševati, kakor se kaže iz zadnjih naredeb; ukazalo se je uže, da se ima jez pod Udmatom podreti, barje se ima razdeliti v 14 kosov in vsak kos bo nadzoroval poseben komisar. Nastavijo se tudi čuvaji na njem.

Rodoljubno delo. Kakor poroča »Slov. Gosp.« naročil je neimenovan rodoljub 500 iztiskov tega časnika, da se bo pošiljal ubogim zamernarjem Slovencev na Koroško. Takove rodoljube pač hvalimo! Vivat sequens! —

Električna svečava na ladjah. 1. julija ob devetih zvečer smo v Trstu gledali redko in krasno prikazno na morju. Vojna ladja »Erzherzog Albrecht« je namreč užgala dve električni luči, kakoršne angleške ladje uže dalj časa rabijo, da se prepriča o njih rabljivosti. Poskušnja je imela prav dober vspeli.

Jesenske vojaške vaje, ki so bile zadnja leta vedno pri Postojni, razdelé se letos tako, da bodo nekateri oddelki imeli vaje mej Kranjem in Radoljico, drugi pa pri Postojni.

Lesotržcem naznanjamo, da prav zdaj v Trstu zelo pomanjkuje tramovi i da se zaradi tega prav dobro prodajajo.

Podesta Bazzoni — pa ne tržaški župan — ampak avstrijsko-ogerska ladja, prišla je naložena 9. junija iz Kartagene v Madejro poškodovana, da je voda vanjo tekla. S pomočjo tam stoječega francoskega brodovja je bila popravljena, da je mogla uže 16. junija v Filadelfijo odpluti.

Češnjevi praznik za šolarje je napravil sežanski okraj in šolski svet v Sežani 23. junija, kakor lani. Pridni šolarčki so peli, deklamirali in se skušali v dvogovoru in na zadnje je eden izmej dečkov govoril in se zahvalil dobrotnikom. Ko so bili vsi s češnjami in kruhom obdarovani, plezali so na drog, na katerem so bila darila obešena. Z velikim veseljem in odobravanjem občinstva so nosili plezalec darila raz droga. Slavnost se je vršila na vrtu g. Skaramanga v najlepšem redu in veselju. Vse to se je končalo s krepko cesarsko himno.

Z Nabrežine se nam piše: Na sv. Rešnjega telesa dan je veteransko društvo Nabrežini v cerkvi in pri procesiji ponos Nabrežincev vzbudilo. Lepi red, lepo vedenje veteranov je provzročilo splošno veselje in zadovoljnost. Prosta nabrežinska vas je bila podobna ta dan mestecu. Prečastiti gospod vikar Marušič je po dokončanej svečanosti prišel sam zahvalit se veteranom za lepo vdeleženje pri procesiji. Tako tudi gospod nabrežinski župan v imenu občanov.

»Triester Journal« (Journal du Commerce de Trieste), ki uže dalj časa v Trstu izhaja, peča se z trgovino, obrtjo i sploh narodnim gospodarstvom, ter donša članke in v raznih jezikih. Predzadnji list govori o ljubljanskih zadevah ter prinaša slovensk članek iz dr. Bleiweisovih spisov.

Na c. k. možkem učiteljsku v Kopru so se pismene preskušnje zrelosti pričele 1. julija. Navzočih je 20 internih, 5 lani aprobiranih in 6 vnanjih kandidatov. Ustmena preskušnja zrelosti boče 11 in prihodnje dni. Šolsko leto se konča 30. julija.

Nova železniška postaja se je 1 t. m. odprla v Zdravščini, Gradiški nasproti.

Jako znamenita ura, katero je po dvehletnem velikem trudu dovršil postojnski urar g. Petrič, in o kateri je »Edinost« uže govorila, rastavljena je zdaj v Trstu v starej borsl. Mi smo jo ogledali in moramo g. Petriču čestitati. Ne vemo, kaj bi bolj hvalili: mehanično razumnost in umetnost ure same, alj prekrasno iz kapnikov z velicim trudom in okusom sestavljeno stalo, ki bi dika bilo vsakej najlepšej dvorani, posebno pri luči, ko se vse leskeče i spreminja. Mi tedaj naše rojake opozarjamo, naj je ne zamudé ogledati, gotovo se ne obeden ne bo kesal, da je za 20 soldov videl tako krasno in umetno delo. Tudi smo dolžni podpirati mladega našega rojaka, ker njegovo delo, ki mu je mnogo truda i sila troškov prizadelo, dela čast našemu narodu. Vskaj naj telaj ogleda to prekrasno uro, katerej enake nikder ni; z splošnim obiskanjem navdu-

simo tudi vrlega našega umetnika za daljne umetniške stvorbe, ki bodo v ponos naše domovini. Da je kak Italijan kaj enacega izumil, obogatel bi v Trstu.

Angleško vojno brodovje v Trstu. Te dni so došle 3 angleške vojne ladje, jutre pa dospé še 6 ali 7 drugih ladij, samih oklopnic mej katerimi sti oklepnic »Alexandra« in »Temeraire«, ki sti uvrščeni mej največe in močnejše ladje angleške. To brodovje ostane tukaj kakih 14 dni, skoraj do konca t. m. Mi opozorujemo naše čitatelje na angleško eskadro, ker je gotovo mnogo takih, ki bi tudi radi ogledali to brodovje.

Letina v Istri, kakor se nam poroča iz več krajev, kaže letos dobro; sadja je sicer malo, ali trta in olika obečate dober in bogat pridelek, ako Bog nesreče ne pošlje. Tudi se ni še nikder zapazilo, da bi se bila filoksera iz piranskega okraja razširala.

Trstna bolezen v svetokriških nogradih. Na morskem bregu pod Sv. Križem od Grljan do nabrežinskih studencev se kaže vsled mokrotne spomladi tako imenovana trstna bolezen »Sphaelona Ampellnum«, pri kateri perje veni in se grozdje večinoma mej cvetjem posuši. Bolezen napada najbolj plemenite trte. Da se bolezen ne širi, najbolj pomaga, ako se trte prašijo s žveplom i neugašenim apnom i nogradi dobro okopavajo.

Književnost. Iz Lloydove tiskarnice je izšlo četrto izdanje sploh znanega molitvenika »Oče, budi volja tvoja!« popravljeno i pomnoženo, v 4000 iztiskih, 1000 na jako lepem, in 3000 na prostejem, vendar pa lepem i krepkem papirju. Lepša nevezana knjiga s podobo velja 30 kr. vezana z usnatim hrbtom 65 kr. v prostejšem papirju je knjiga 5 kr. ceneja.

Odprto pismo

g. dopisniku članka »iz Gorice« v »Soči« 24. junija t. l. št. 26.

Kder mi spriča do 1. avgusta 1881 pri sodnji, da bi se bil jaz pregrešil v najmanjši zadevi zoper cesarja ali domovino, dobi v to mesecnih obrokih pri sl. c. k. glavni davkarji v Gorici tisoč goldina. rjev (1000 gl. a. v.) drugače pa dopisnika proglasim za zlobnega obrekovalca.

V Gorici 27. junija 1881.

A. Hribar,

učitelj na c. k. deskni vadnici v Gorici.

Tržno poročilo.

Kava — prodaja se po stalnih, nespremenjenih in jako trdnih cenah. — Rio velja gl. 51 do gl. 75. — Java gl. 79 do gl. 85. — Portorico gl. 94 do gl. 109. — Ceylon plant gl. 100 do gl. 135. —

Olje — obče v dobrem menenju, cene so poskočile; denes stane namizno gl. 52 do gl. 63. — jedilno gl. 40 do gl. 44. —

Sadje. — Rozine vedno draže, ker primanjkujejo, pomešanec poskočile to za gl. 2 pri zaboji; drugo sadje nespremenjeno. Rozine veljajo gl. 48 do gl. 53. — pomešanec gl. 7. — cene drugega sadja nespremenjene. —

Riž — je te dni poskočil za dobra 2%, in utegne še boji poskočiti. —

Denes velja Rangoon gl. 13 do gl. 13^{1/2}, italijanski gl. 16^{1/2}, do gl. 21^{1/2}. —

Mast in špeh. — Špeh prodaja se po stalnih nespremenjenih cenah, mast ceneji; denes stane mast gl. 66 do gl. 68. —

Petrolje — cena je odjenjala za 2%, mogoče, da še kaj odjenja, a ne tako hitro. Denes velja gl. 10^{1/2}, iz prvih rok.

Domači pridelki. — Fižol še ceneji; denes velja rudeči gl. 9., bohinec gl. 10^{1/2}, mešani gl. 7.; te cene bodo gotovo še padle. —

Maslo ceneje — denes velja gl. 86 do gl. 88. — Slive popolnoma zamernjene. —

Žito — v dobrem menenju, pšenica gl. 12, do gl. 12^{1/2}, koruza gl. 6-50 do gl. 6-70. —

Les — prodaja se zdaj po še precej dobrih cenah kar pa ne utegne trajati. —

Seno in stana — vedno ceneje, ker začenja uže novo blago. —

Listnica upravitelva in uredništva: Prosimo gg. dopisnike, naj v prihodnje pošiljajo vsa pisma pod naslovom: Uredništvo »Edinosti« Via S. Lazzaro palazzo Diana, tipografia Ivala; denarje in naznanila pa naj se pošiljajo upravitelvu, kakor dolej via Zonta 5. Pristavljamo, da uredništvo ni več v tistih rokah, kakor je bilo pred l. 1880. Gg: A. B. v R: Prihodnjič hvala. — Svitoslav: Uredništvo ne priobčuje dopisov ako mu dopisnik pravega imena ne naznani. — D. v M: Radi bi ustregli Vašej želji, ako bi imeli v rokah popolno obravnavo; so pa vendar tudi pomisleki; vsem ne bi ugajalo.

„Jadranski glasovi“

od Hajdriha so na prodaj pri
Ferd. Raffalli.

knjigotržcu. Piazza della Borsa št. 12. Trst.

Dunajska borza

Table with 3 columns: Item name, Quantity, Price. Includes items like Enotni drž. dolg, Zlata renta, 1860 državni zajem, etc.

Pain-Expeller

se sidrom

je izvrstno domače zdravilo.

Kdor je ta koristen pomoček, n. pr. zoper protin, revmatizem, trganje po udih, revm. zobobol itd. le samo enkrat rabiti, radovoljno ga dalje priporoča. To je pomenljivo za vrednost Pain-Expeller-ja, in le tej ooljšini je pripisovati, da se je brez vsake hvalisanja po vsej Avstriji velikansko razširil.

Dobiva se v steklenicah po 40 in 70 kr. v lekarni G. B. Foraboschi v Trstu, in v vseh znamenitih lekarnah česa rava.

The

Singer Manufacturing & C. New-York.

Ako se plati vsak teden samo

eden goldinar,

dobi se

Originalni

Singer-jev šivalni stroj,

in to brez povišanja cene.

Poročilo se daje za pet let, poduk na domu brezplačno.

G. NEIDLINGER, generalni agent

V Trstu, Corso, palača Modello.

Šivanke za Singerjeve šivalne stroje komad 3 kr. in tucat 30 kr.

Ravnanje z vinom

se djansko uči v novo izdani knjigi z recepti, ktera obsega: navod k požlahtenju kislega, puštega natornega vina, napravljanje vina brez grozdja; vina iz drožij (iz 100 litrov 1000 litrov) s pristavkom popolnoma zdravih snovi za ceno domače pijače, in fina vina v butelje; dalje naredbo umetne prav dobre pijače iz sadu, vinskega octa, octovne esence, žganja, ruma, likera, sadnih islečkov, drožij, dišav, zdravilnih spiritoznih balzamor, mjila, in nad 1000 trgovinskih stvari, ktere dajejo več ko 100% dobička. — Cena 3 gl. — Naročuje se z gotovim denarjem ali poštanim povzetjem pri: Marija Hrdlička, c. k. priv. lastnica, Wien, Wieden, Hauptstr. Nr. 36, I. Stock 34.

Pri slabosti in boleznih prsi, pri jetiki in naduhi in sploh pri boleznih dihal in čistil presega gotovo vsako drugo zdravilo smolnjakova voda, ko so se škodljive tvarine iz njih spravile. Posebno poleti, ko se ne more rabiti olje iz ribljih jeter in jodovi preparati edino zdravilo je smolnjakova voda, ki se more priporočati. Ne le, da naravno odpravlja vzroke zgoraj omenjenih bolezni, temuč krepi tudi in čisti ves organizem. Rabi se samo smolnjakova voda kemikarja in lekarja O. Baldo, katerega ime je na steklenici, da se obvaruje mnogih in škodljivih ponaredeb.

Glavna zaloga: Lekarna Rondolini Riborgo 13; Prodaje se v lekarnah: Minussi, Zanetti, Jeroniti, Foraboschi, Aliprandi, Roca, Xicovich, Picciola, Fentler, Udovich, Rovis, de Leitenburg piazza S. Giovanni, de Leitenburg Giardino pubblico.

Darovi za praznike! Darovi za praznike!

Ker je na kant prišla velika tovarna za britansko srebro, se bo zavolj velikih dolgov in splošnega izpraznenja prostorov vsa velkanska zaloga razprodala za 75 odstotkov pod ceno tedaj skoraj zastoj.

Cela mizna oprava iz britanskega srebra, ki je prej stala 28 gl., dobi se zdaj za 8 gl. ter se garantira, da bo bela ostala. (S temi 8 gl. je samo delo komaj na pol plačano.) In sicer se dobi:

- 6 miznih nož iz britanskega srebra z ostrino z jekla
6 vilic iz britanskega srebra, težke in fine sorte,
6 težkih žličic iz britanskega srebra,
6 najličnejih žličic za kavo, iz britanskega srebra,
1 mlečna zajemalnica iz britanskega srebra,
6 finih tac za desert,
2 lepa svečnika,
3 jačnih kozarcev,
6 lepo izdelanih tac,
6 kristalnih podlog za nože,
1 posoda za sladkor,
1 presejalnik za čaj,
3 hne tace za sladkor.
Skup: 54 kosov.

Vsi ti krasni izdelki se dobijo za 8 gl.

Naroči se ali s poštanim povzetjem, ali pa da se denar naprej pošlje, pri nas:

Britaniasilber-Depot

G. Langer

Wien II. obere Donaustrasse 77.

Ako bi blago ne ugajalo, se v 8 dneh vzame nazaj, in plačana svota povrne.

ROČNI MLINI stiskalnice za grozdje

in za konzerve iz sadja.

Sesalke vseh vrst,

Plinovi motori

OTTOVI,

popolnejša in bolj ekonomična sistema.

Železne cevi,

Stavbeni stroji.

SCHNABL & C.

V Trstu via Carintia 17.

(12-9)

Vinske sesalke

(pumpe) najboljšje sestave, pri shodu vinorejcev na Dunaji z državnim in enim zlatim darilom zaradi dobre izdelave odlikovane, s vso pritlikino; prave amerikalne cevi z dveletnim poročitvom, Mousseux, sodci, menjalne in kijunaste pipe, prehodne zaklopnice in vsi izdelki iz kovine pri Franc Syrony, Wien, III. Bezirk, Fasangasse Nr. 18. v lastnej hiši.

Glavna zaloga

izvrstne

PIVE iz pivovarne STEINFELD

(bratov Reininghaus v Gradvu)

pri (52-27)

ANT. DEJAK-u jun.

via degli Arstiti v Trstu.

Prodaja v sodcih in boteljah.

Na prodaj so tudi drožje (feccia di birra).

Novo zboljšani francoski

Tambourin-vezni stroj.

(Izvor Bonnaz.)

Plissé in Confir- stroji razne velikosti, posebno priporočljivi pri rovtanju.

Gust. Lintner, Wien Mariahilferstrasse 117. (10-6)

Na Dunaju, (Wien) V. Bez. Gringasse Nr. 15.

Geniki brez plačila in poštne provizije.

za živino in na mostu.

Fabrikacija decimalnih in centimalnih vag

Od e. k. av. namestništva potrjeni bureau za inserate in naznanila

Vincencija Hrdlička,

Dunaj, Wieden, Hauptstrasse 36. I. nadstropje

se priporoča p. n. gospodi, bankam, denarnim zavodom in vsakemu trgovcu ali obrtniku v domačih in tujih deželah sploh za posredovanje pri naznanilih pod strogo tajnostjo!!!

Inserati za vse koledarje in časnike se sprejemajo cenejše, kakor če se neposredno naročajo.

Kup in prodajo

hiš, posestev in blaga vsake vrste, posredovanje pri denarjih in službah, pri ženitbenskih ponudbah itd. prevzame za inseriranje pod popolno tajnostjo

bureau za inserate in naznanila

Vincencija Hrdlička

za vse časnike na svetu. (24-2)

Skladišče vsakovrstnih Singer-jevih amerikalnih Šivalnih strojev.

Amerikalni Singerjevi stroji s pobojšanim mahalnim koleškom. Ti stroji so pridobili na vseh razstavah darila, so najboljši, in poročilo dajem za nje 8 let, akoprav Singer & Comp. za svoje samo 5 let garantira. Skladišče od Howeja, Wilsona, Waelera-ja itd. Naročila iz dežele in poprave se cenó in natančno izvršujejo. Prodaja tudi na plačilne dele po 1 gl. na teden. Pritliklina, kakor šivanke, sukanec itd. po najnižji fabriški cení.

Filip Battich, Aquedotto št. 23. Trst.

Latteria Milanese

11 Via dell'Acquedotto 11

V omenjeni prostor se pošilja vsak dan iz Latteria Milanese tvrdke Bühringer, Milus et Co. v Milano svežo mleko, kakor tudi najfinjšje milansko surovo maslo najboljše vrste na prodaj.

Liter mleka velja 16 kr.

Kozarec " 5 "

Naročnikom se mleko po 16 kr. liter na dom pošilja. Naročila se za zdaj sprejemajo v prostoru (13-6)

11 Via dell'Acquedotto 11.

Najboljše

Mlatilnice

in čistilnice za žito se dobivajo pri

Schivitz & Comp.

Via Zonta št. 5. v Trstu.

Auerovo

najboljše barvilo za lasé za blehasto, rjavico in črno edino najboljše na kontinentu, s poročitvom, da se porvne znesek, barva v 15 minutah in stalno, da se barva pri umivanju ne odmika. Patent za Astro-gerški. Cena za karton tekočina za živolokasto 4 gl. — za črno ali rjavico 3 gl. — z natančnim naznanilom, kako se ima rabiti 20 kr. več v gotovini ali s povzetjem.

Koppitzinovo

najboljše sredstvo za ohranjenje kože zoper protin, revmatizem, kožne sprščaje, stare in nove rane, otekline, kakor tudi zoper vsako drugo znanajo bolezen steklenica 1 gl. 20 kr. v gotovini ali s povzetjem, z ovitkom 30 kr. več. Mnogo spričal leži na razglod pri M. Hrdlička, c. k. priv. lastnik na Dunaji, Wieden, Hauptstrasse št. 36. kamor naj se pošiljajo vsi naročila. (24-6)

Nagla in gotova pomoč

PLJUČIH BOLNIH

pri tuberkulozi (jetiki) v prvih dobah, pri hudem in kroničnem pljučnem kataru, pri kašlju vsake vrste, pri pasjem kašlju, hripavosti, težkeji sapi, zaslesanju potem pri bramorjih, blednici, pomanjkanju krvi in pri okrevanju po polufosforo-kistem

apneno-železnem

SIRUPU

lekarničarja Jul. Herbabny na Dunaju.

To zdravilo se razodeva s tem, da bolniku začne jed dobro dišati i da se zadobi mirno spanje ter se okrepi vsled pomnožene krvi, trudnost in ponočno potenje prenehavata, kakor tudi kašelj vsled manj gostega sleza

in celijo se s poapnjenjem bolni pljučni deli. Mnogo zdravniških spričal in zahvalnih pisem, kakor tudi natančen poduk se nahaja v knjizici dr. Schweizerja, ki je priložena vsakej steklenici.

Pohvalno pismo.

Gospodu lekarničarju J. Herbabny na Dunaju.

Dolgo časa sem bila tako slaba, da sem večkrat omedlela. Poskusila sem Vaš polufosfor kisti apneno-železni sirup in prav kmalu mi je zelo odleglo. Okrepela sem ter dobila veselje do jedi in k malju sem popolnoma ozdravela.

Potem pa je zbolela moja 17letna hčerka in po izreku slavnih dunajskih zdravnikov je obolel levi del pljuč. K malju potem je je napadla še huda pljučnica, katero je, hvala Bogu, ugodno prebila, ali vse moči življenja so pri mojej hčerki opešale in bilo se je najhujšega batl. Ker je mene Vaš apneno-železni sirup ozdravil, zato sem ga tudi svojej hčeri dajala in lahko trdim, z najboljšo vestjo, da je le on mojemu detetu življenje ohranil in oslabljeno moč življenja zopet utrdil. Ti vidni vspehi Vaše dobrodneje iznašbe me nagibajo da Vam visoko spoštovani gospod, izrekam živo zahvalo v svojem in v imenu moje hčerke. Nama je dal Vaš apneno-železni sirup zaželeno pomoč, naj bi jo dal tudi vsem tistim, ki imajo enake bolezni. Hitzing, pri Dunaju.

Fani Rainer,

okrajnega komisarja vdova.

Cena 1 steklenica 1 gl. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavoj.

Prosimo, naj se izrečno zahteva apneno-železni sirup od Julija Herbabny in naj se gleda na zgoraj našleseno, od gosposke epitvano carstveno uarko mora biti na vsakej steklenici.

Glavna pošiljateljna zaloga za dežele:

Na Dunaji, lekarnica »zur Barmherzigkeit« J. Herbabny, Neubau, Kaiserstrasse, 90.

Zaloga: Carlo Zanetti, lekarnica via nuova 27; Na Reki: M. Scarpa lekarničar; v Gorici: G. Cristofoletti lekarničar; v Ljubljani: J. Swoboda, Jul. Trnkotzky lekarničar; v Pulji: A. Wassermann lekarničar. (12-12)

TEODOR SLABANJA

srebrar v Gorici

ulice Morelli Stev. 17, priporoča vis. čistiti duhovščini cerkveno orodje naj-novejše oblike, ki je ima uže napravljeno ali je hoče napraviti kakor se bo želelo namreč:

monstrance, kustodije, kelihne, ciborije, svetilnice, svečnike, altarne, tabernakuljske in štacijske, kadilnice s kad. čolnicí,

altarne in handerne križe, kanonske tablo, polkvarije, kelihne za blagoslov. vodo, posode za sv. olje, držala za sveče, itd.

Tudi se pri njem staro cerkveno orodje v ogaju posrebrni, pozlati, izčisti in popravi; zavezuje se tudi, da bo vse po poslanih narisih, kakor se mu blagovolji naročiti, v kat najbolj mogoče kratkem času in po nizke ceni izgotovi.

Na blagovoljena vprašanja se radovoljno odgovarja in vsako blago dobro shranjeno in poštinito preosto pošilja. (19-5)

Ni sleparstvo!

Iz c. kr. zastavnice dunajske

rešene

Žepne ure

izjemno cenó, namreč

70 odstotkov pod kupno ceno.

Razne komisijske zaloge ur, od najvišjih švajcarskih tovarov, se je v e. kr. zastavnici zastavilo, a ne rešilo, tedaj so zapadle po javni dražbi prišle po neverjetno nizke cení nam v last.

Mi moremo tedaj ur z zlata srebra in niklja, najboljše švajcarski izdelke, vse s 5 letnim poročitvom, samo da dobimo svoj denar, prodajati 70 odstotkov pod fabriško ceno, ure so skoraj zasoteni. Vsak človek, naj si je bogat ali ubog, potrebuje vendar uro, ki je čisto najzvestejša prijateljica in spremljevalka skozi celo življenje; tako priliko, prijetno in nikdar vračajošo se, ima zdaj vsako, da si more preskrbeti skoraj zastoj solidno, fino, ga rantirano in na minute regulirano uro, ker je naše fabriško orodje vse ure še jedenkrat reguliralo. Vsaka ura ima švajcarsko fabriško znamenje.

Poročtvo je tako zagotovljeno, da se s tem javno zavežemo, vsakemu naročniku takoj brez ugovora novce povrtni.

Zapisnik žepnih ur.

1. ura na valjar iz teškega srebrnega niklja, fino na trenotek regulirana gravirana in gvilščirana, z 8 rubini, s ploščatim steklom, emailirano urno ploščo in posebnim krovom zoper prah, in fino zlato facon-urno verižico, ki je stala preje gl. 12, valja zdaj samo gl. 5.50.

1. žepna ura na sidro iz teškega srebrnega niklja, fino na trenotek regulirana, gvilščirana, s 15 rubini, s ploščatim steklom, emailirano urno ploščo in kazalom za sekunde, s fino urno facon-verižico od talni-zlata, preje gl. 20, zdaj samo gl. 7.

1. remontoir ura, iz najfinjšega double-zlata brez ključka za navijati na kozel, pod poročitvom ohrani si zmirom zlato barvo, izvrstno na minute regulirana, z dvojnimi krovom, dekorovano email. urno ploščo in privilegirano delo, obdarovana izvrstna ura z verižico iz talni-zlata, preje gl. 24, zdaj samo gl. 10.20 — Teh ur je malo.

1. srebrna remontoir ura, iz pravega 13 lotnega srebra, potrjena od e. kr. kovnega urada, navija se na kozel brez ključka, z nasprotnim zoporum in kazalno pripravo fino s privilegijem, na minuto repasirana, s ploščatim steklom, email. urno ploščo in kazalom za sekunde, v notranjem s kristalnim krovom in koleci od niklja, vsa transparentna, najboljše, najcenejša in najelegantnejša ura sveta, preje gl. 30, vrvj samo gl. 16.

1. srebrna ura na sidro, iz pravega 13 lotnega teškega srebra, potrjenega od e. kr. kovnega urada, s 15 rubini, na sekundo repasirana, s ploščatim steklom, email. urno ploščo in kazalom za sekunde, preje gl. 24 zdaj pozlachena samo gl. 12.50.

1. srebrna ura na valjar, iz pravega lotnega srebra, potrjenega od e. kr. kovnega ur ada, z 8 rubini, na minuto repasirana, pozlačena elektroglavanskim potom, tako, da se je od prave zlata ne more različiti; preje gl. 15 zdaj samo gl. 9.50.

1. ura za gospé iz pravega 14 karat. zlata, potrjenega od e. kr. kovnega urada, vrlo, fina, elegantna ura z najfinjšo benečansko facon-verižico za okolo vratu v finem baržunastem etuiji; preje gold 30. zdaj samo gl. 10.50 — Tacega še nij bilo.

1. fina zlata remontoir ura, 13 karat, po gl. 40, 50 najfinjšje savonette-ure. preje po gl. 100.

Naslov:

Uhren-Ausverkauf

von

A. FRAISS,

Rothenthurmstrasse 9, parterre, gegenüber dem erzbischöflichen Palais. Wien. (6-2)